

แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*

Guidelines For Chinese Instruction In Upper Secondary Schools

จินตนา วิเศษจินดา (Jintana Wisedjinda)**

สมพงษ์ จิตระดับ (Somphong Chitradub)***

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีการดำเนินงานวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับครูไทยที่สอนแผนภาษาจีนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 93 โรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกครูต้นแบบ และขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรจะใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่มที่เป็น กิจกรรมที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาจีนในการสื่อสารมากที่สุด รวมถึงการสอดแทรกวัฒนธรรมเจ้าของภาษาในกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ครูควรเลือกใช้แบบเรียน/ตำราเรียนที่มีความต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น ควรหาแบบเรียนนอกเวลาเพื่อเสริม/เพิ่มความรู้ภาษาจีนให้กับผู้เรียน การใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนและการใช้ข่าวสาร/บุคคลที่กำลังเป็นที่สนใจของสังคมมาใช้เป็นสื่อในการสอน 3) ด้านการวัดและประเมินผล ครูควรวัดและประเมินผลผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน นำผลการวัดและประเมินที่ได้มาปรับปรุงในการจัดการ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจาก “ ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ” จากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

This article is a part of the study for the Master Degree of Education program in Curriculum and Instruction, Department of Curriculum and Instruction, Chulalongkorn University, and supported by The 90 TH Anniversary of Chulalongkorn University fund (Ratchadaphiseksomphot Endowment Fund)

** นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-mail: chintanatm@gmail.com

A graduate student under the Master Degree of Education Program in Curriculum and Instruction, Department of Curriculum and Instruction, Chulalongkorn University. E-mail: chintanatm@gmail.com

*** ศาสตราจารย์ ดร. สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-mail: Somphong.C@Chula.ac.th

Professor Dr. in Curriculum and Instruction, Department of Curriculum and Instruction, Chulalongkorn University. E-mail: Somphong.C@Chula.ac.th

เรียนการสอน การซ่อมเสริมผู้เรียน และการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความเก่ง/ถนัด ด้านใดเพื่อส่งเสริมผู้เรียนตามความถนัด

คำสำคัญ : แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน การสอนภาษาจีน

Abstract

The purpose of this research was to propose guidelines for Chinese class instruction in upper secondary schools. The study comprised 3 phases. In the first phase, data was collected from 93 upper secondary schools under the Office of the Basic Education commission, Bangkok, which have Thai teachers teaching Chinese class. Questionnaires were used as an instrument to investigate the current state of Chinese instruction of the teachers in upper secondary schools. Later on, role-model teachers were selected using the developed criteria. In the second phase, observation forms and in-depth interviews were used to investigate selected role-model teachers' instruction. In the last phase, guidelines for Chinese class instruction in upper secondary schools were proposed.

The findings were as follows: Guidelines for Chinese class instruction in upper secondary schools comprised 4 aspects; 1) Regarding *instruction*, the teachers should focus on group process and cooperative learning method in accordance with the difference among learners, and give learners an opportunity to communicate in Chinese and insert Chinese cultures in class content. 2) In terms of *instructional media*, the teachers should choose instructional media which has continuity through each level. The teachers should add an extra/additional lesson, integrate technology/innovation, interesting news, and famous people into class as instructional material. 3) With respect to *learning assessment*, the teachers should assess students' learning through class activities, then use the results to evaluate students' knowledge in order to add the remedial teaching for low-skill students and develop high-skill students suitably to their intelligences.

Keywords: guidelines for Chinese instruction, teaching Chinese

บทนำ

ความสัมพันธ์เรื่องความร่วมมือไทย-จีน ด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย พบว่า การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยนั้น ได้ถือกำเนิดขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2325 จนถึงปัจจุบัน (ศูนย์จีนศึกษา, 2551) โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 กระทรวงการศึกษาธิการ (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2554) ได้ดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและกีฬากับประเทศจีนอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง โดยหน่วยงานและสถาบันการศึกษาได้ลงนามความตกลงกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษาของจีนหลายแห่ง นอกจากนี้ยังมีข้อตกลงความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการไทย – จีน ซึ่งครอบคลุมความร่วมมือด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เกษตร สาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับชาวไทย รัฐบาลจีนได้จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ให้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ โครงการสถาบันขงจื่อ โครงการพัฒนาครูจีนในไทย และโครงการอื่น ๆ อีกมากมายจนถึงปัจจุบัน

แม้ว่าประเทศไทยจะมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยทั้งนอกระบบและในระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา หรือการเปิดสอนตามสถาบันทั่วไปมาอย่างยาวนานทั้งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลจีนอย่างมากในหลายโครงการด้านการศึกษา แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในประเทศไทย พบว่า ในการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของครูหลายประการด้วยกัน ดังผลการวิจัยของ สุวรรณ เสี่ยงหิรัญถาวร และคนอื่นๆ (2556) และ รุ่งนภา โรจนไพฑูรย์ (2558) พบว่าในด้านการจัดการเรียนการสอน 1) ครูไม่ได้จัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับ หลักสูตรรายวิชาที่สอน 2) เนื้อหาและกิจกรรมการสอนไม่มีการสอดแทรกศิลปะและวัฒนธรรมจีน 3) เนื้อหาในแต่ละระดับชั้นไม่มีความต่อเนื่อง ขณะที่ จารุกร จรดล ภารดี อนันต์นาวี และเจริญวิชัย สมพงษ์ ธรรม (2558) สรุปเกี่ยวกับด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ว่าการใช้สื่อการเรียนรู้ไม่เหมาะสมหรือเพียงพอกับเนื้อหาที่จะสอน และไม่มีการใช้สถานที่และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึง งานวิจัยเรื่องการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถมศึกษา – มัธยมศึกษา (ศูนย์จีนศึกษา, 2551) เสนอว่า ครูควรใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยี สมัยใหม่ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาจีนให้ดียิ่งขึ้น และในด้านการวัดและประเมินผล สุวรรณ เสี่ยงหิรัญถาวร และคนอื่นๆ (2556) รุ่งนภา โรจนไพฑูรย์ (2558) และรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนา ระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา (ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข, 2559) พบว่า ครูขาดประสบการณ์และทักษะการสอน ครูขาดงบประมาณและทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อและการฝึกอบรม แบบเรียนไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และปัจจัยอื่นๆ รวมถึงการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนไม่สอดคล้องกับการสอบแข่งขันเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น จากการศึกษาปัญหาที่ได้จากงานวิจัยการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายในช่วงต้นสรุปได้ว่า “ครู” คือผู้ที่มามีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ (Allan, 2013) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาจะต้องจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีระบบ

และกลไกการวัดและการติดตามประเมินผลผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) อีกทั้งยังไม่พบงานวิจัยที่ทำการประชากรครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 – 2 กรุงเทพมหานคร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของครูต้นแบบในโรงเรียนสังกัดดังกล่าวภายในขอบเขต 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

วิธีวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเริ่มจากการเก็บแบบข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ แบบสอบถามกับครูสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร คัดเลือกครูตัวอย่างที่มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนระดับดีมาก จากการตอบแบบสอบถามข้างต้น และดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยใช้แบบสังเกตการสอนและการสัมภาษณ์กับกลุ่มครูต้นแบบ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดของการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับครูไทยที่สอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับ ครูไทยที่สอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี ทั้งหมด 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 แนวทางการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาการสอนภาษาจีน จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC: Item Objective Congruence Index) ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นเกณฑ์การให้คะแนนการ ตอบแบบสอบถาม โดยมีค่า IOC อยู่ที่ 0.8 - 1.0

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกครูต้นแบบจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับครูภาษาจีน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ คือ เกณฑ์การให้คะแนนการตอบแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกครูต้นแบบ ครูต้นแบบ คือ ครูที่ตอบแบบสอบถามได้มากกว่าหรือเท่ากับ 80 คะแนน โดยเกณฑ์นี้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาการสอนภาษาจีนจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC: Item Objective Congruence Index) ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นเกณฑ์การให้คะแนนการตอบแบบสอบถาม มีค่า IOC อยู่ที่ 0.6 - 1.0

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของครูต้นแบบ ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของครูต้นแบบ โดยการสังเกตการสอนเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC: Item Objective Congruence

Index) จากผู้เชี่ยวชาญในสาขาการสอนภาษาจีนจำนวน 5 ท่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นประเด็นในการสังเกตการสอน โดยมีค่า IOC อยู่ที่ 1.0 และทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติม จากนั้นสรุปเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ และ 3) ด้านการวัดและประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณคำนวณหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ เป็นรายชื่อด้วยสถิติบรรยาย ตอนที่ 2 ใช้เกณฑ์การให้คะแนนการตอบแบบสอบถามในการตรวจสอบว่ามีครูท่านใดบ้างที่มีคะแนนจากการตอบ แบบสอบถามผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด (มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 คะแนน ใน 3 ด้านที่ต้องการศึกษา) แบบสังเกตการสอน และการสัมภาษณ์ครูดั้งเดิม วิเคราะห์ข้อมูล/เนื้อหาและนำเสนอเป็นประเด็นในรูปแบบพรรณนา

ผลการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูไทยที่สอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัด สพม. เขต 1 และเขต 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 22 - 30 ปี ส่วนใหญ่จบวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์/อายุการทำงานระหว่าง 0 - 3 ปี ครูส่วนใหญ่จะสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีประสบการณ์เข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาจีน โดยครูไทยที่สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เคยสอบวัดระดับความสามารถภาษาจีน (HSK) ได้ระดับ 5 ขึ้นไป ในด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในภาพรวมครูส่วนใหญ่ประเมินความรู้ของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนการตอบแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกครูดั้งเดิม

จากการคัดเลือกครูไทยที่สอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัด สพม. เขต 1 และเขต 2 โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากการตอบแบบสอบถาม มีครูจำนวนทั้งหมด 4 ท่านที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน แต่สืบเนื่องด้วยระยะเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตรงกับช่วงเวลาที่ครูดั้งเดิมบางท่านมีภาระงานที่ต้อง รับผิดชอบจึงไม่สะดวกในการให้ข้อมูลดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการสังเกตการสอนและสัมภาษณ์กับครู ดั้งเดิมจำนวน 2 ท่าน

2. การสังเกตการสอนครูดั้งเดิม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอนครูดั้งเดิมที่สอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดและประเมินผล และ 4) บันทึกเพิ่มเติมของผู้สังเกต สรุปได้ดังนี้

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน ในด้านการจัดการเรียนการสอน ครูทั้งสองท่านให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม เช่น การอภิปราย และการนำเสนองาน การแข่งขันเกมภาษาจีนต่าง ๆ เน้นการตั้งคำถามและให้ผู้เรียนตอบคำถามเป็นภาษาจีน และการสอดแทรกวัฒนธรรมจีนในการจัดการเรียนการสอน

2) **ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้** ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ทั้งสองท่านใช้แบบเรียน 汉语教程 และแบบเรียน 中国文化 เหมือนกัน โดยครูหนึ่งใช้แบบเรียน 中国文化 และเอกสารประกอบการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรม นิทานและวรรณคดีที่จัดทำขึ้นเอง การใช้สื่อประเภทอื่น ๆ มีความคล้ายคลึงกัน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ จอภาพ รูปภาพ วิดีทัศน์ แผ่นเสียง อุปกรณ์ในการเล่นเกมนอกจากนี้ยังมีสื่อประเภทอื่น ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ

3) **ด้านการวัดและประเมินผล** ครูทั้งสองท่านมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนผ่านทางกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ไม่ว่าจะเป็นการทำงานเดี่ยว/กลุ่ม การอภิปรายกลุ่มและนำเสนองาน การเล่นเกม แข่งขันต่าง ๆ การตอบคำถาม การแต่งประโยค การเขียนเรียงความ การออกเสียง รวมไปถึงการสอบเขียน คำศัพท์

4) **บันทึกเพิ่มเติมจากผู้สังเกต** จากการสังเกตการสอนผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนให้ความร่วมมือกับครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพูดคุยนทนาเป็นภาษาจีน การตอบคำถาม และการทำภาระงานที่ได้รับมอบหมายทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ครูผู้สอนมีหน้าตาดีมีเสน่ห์ อารมณ์ดีและมีอารมณ์ขัน มีการเดินสำรวจรอบห้องเป็นระยะ ทั้งในระหว่างการสอน และในขณะนักเรียนทำภาระงาน เพื่อช่วยเหลือ/อธิบายนักเรียนที่มีข้อคำถามสงสัยและดูแลเด็กที่นักเรียนให้มีความสนใจในการจดจ่อกับการเรียน ในส่วนของการควบคุมชั้นเรียน ส่วนใหญ่ครูจะสามารถบริหารจัดการเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาได้

3. การสัมภาษณ์ครูต้นแบบ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูต้นแบบที่สอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ และ 3) ด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน สรุปได้ดังนี้

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน

- การใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม และกิจกรรมที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับ ความแตกต่างของผู้เรียน
- การใช้เทคนิคเกมและการแข่งขันในการจัดการเรียนการสอน
- การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาจีนในการสื่อสารมากที่สุดในการเรียนการสอน
- การสอนภาษาจีนแบบเน้นทั้ง 4 ทักษะควบคู่กันไป ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน

- การสอดแทรกวัฒนธรรมจีนในกิจกรรมการเรียนการสอน

2) ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้

- การเลือกใช้แบบเรียน/ตำราเรียนที่มาจากแหล่งเดียวกันในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้น ม.4 - 6
- การหาแบบเรียนนอกเวลาเพื่อเพิ่มความรู้ภาษาจีนให้กับผู้เรียน
- การใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน
- การใช้ข่าวสาร/บุคคลที่กำลังเป็นที่สนใจของสังคมมาใช้เป็นสื่อในการสอน

3) ด้านการวัดและประเมินผล

- การวัดและประเมินผลผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
- การนำผลการวัดและประเมินมาปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอน การซ่อมเสริมเด็กและการประเมินความถนัดของผู้เรียนและส่งเสริมผู้เรียนตามความถนัดเป็นรายบุคคล

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของครูไทยที่สอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สรุปประเด็นการอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ในด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมที่มีความหลากหลายสลับเปลี่ยนกันไปในแต่ละคาบ เนื่องจากในชั้นเรียนเดียวกันมีผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิชาภาษาจีน ความถนัดความชอบ เจตคติของ ผู้เรียนที่มีต่อวิชาภาษาจีน เพื่อช่วยลดความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความถนัด ความชอบแตกต่างกันได้ทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมร่วมกันอย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นหลักการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ/ศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ที่ผู้สอนจะต้องจัดเตรียมสิ่ง/สื่อต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวย ช่วยเหลือ แนะนำในขณะที่ผู้เรียนกำลังเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ช่วยให้ผู้เรียนต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ และเกิดการสร้างความรู้ความเข้าใจใหม่ของตนเองส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนให้สูงขึ้นไปตามลำดับ (Vygotsky, 1987) ดังที่ ยุวดี ธีรธาดล (2553) กล่าวว่า การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยผู้สอนเปลี่ยนบทบาทของผู้เรียนให้เป็นผู้เริ่มการกระทำ (主动) ผู้สอนต้องเตรียมการสอนและสื่อการสอนรวมทั้งทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะการเรียนการสอนภาษาจีนในชั้นเรียน ผู้สอนต้องส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นเป็นผู้ริเริ่มและบอกความต้องการของตน

รวมไปถึงการใช้เทคนิคเกมและการแข่งขันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ดึงดูดผู้เรียน และเป็นการฝึกฝนการสื่อสารด้วยภาษาจีน ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของ Feng Juan (2010) ที่เสนอให้ใช้เทคนิคเกมเข้าช่วยในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อดึงดูดความสนใจ ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ในการสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ หลักการสอนของภาษาจีนของ Jiang (Jiang, 2008: 9-11 อ้างถึงใน นรินทชัย ธีรวิวัฒน์, 2555: 33-34) Janet Z.X. (2010) และยุวดี ธีรธาดล (2553) ที่เสนอให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนครบทั้ง 4 ทักษะอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดเป็นทักษะในการใช้ภาษาจีนของผู้เรียนอย่างแท้จริง ครบทั้ง 4 ทักษะ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง การ พูด การอ่าน และการเขียน ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่ครูผู้สอนจัดขึ้น ดังที่ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ เรื่องกฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) กล่าวว่า การฝึกฝนผ่านการปฏิบัติซ้ำหลาย ๆ ครั้ง บนพื้นฐานของความเข้าใจที่ถูกต้องจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถาวรคงทน (Thorndike, 1898)

โดยการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ครูผู้สอนควรจะต้องสอดแทรกวัฒนธรรมจีนลงไปในเรื่อง/กิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาจีนควบคู่กับวัฒนธรรมจีน ช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนมี

ประสิทธิภาพมากขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นในการเรียนภาษาจีนซึ่งสอดคล้องกับ Jin Jie Ming (2010) และ Jiang (2008: 9-11 อ้างถึงใน นรินทชัย สะริภูวัฒน์, 2555: 33-34) และ Feng Juan (2010) ที่เสนอหลักการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไว้ว่า ควรเป็นการสอนที่บูรณาการการสอนวัฒนธรรมเจ้าของภาษาผ่านการปฏิบัติลงมือทำเนื่องจากในการเรียนรู้ภาษาหนึ่ง ๆ ผู้เรียนจำเป็นต้องเข้าใจเกี่ยวกับอรรถศิลป์ วัฒนธรรมนั้น ๆ ด้วย ภาษากับวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของบรูเนอร์ (Bruner, 1973) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่บนพื้นฐานของความรู้เดิม/ประสบการณ์ที่ผู้เรียนมี

2. ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้

ในด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ในวิชาภาษาจีน ครูผู้สอนควรใช้สื่อหลากหลายประเภท อาทิ การนำประเด็นที่ผู้เรียน/สังคมกำลังให้ความสนใจ เช่น สื่อบุคคล ได้แก่ ดารา ศิลปิน นักธุรกิจ เป็นต้น โดยผ่านสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่ Jin Jie Ming (2010) เสนอไว้ว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่สอนได้ง่ายยิ่งขึ้น และสามารถจดจำเนื้อหาที่ครูสอนได้มากขึ้น ซึ่งในการใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องสอดคล้องและควบคู่ไปกับวิธีการสอนหรือรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนด้วย รวมไปถึงการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ผู้เรียนมีความถนัดคุ้นชินในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้เรียน เช่น ภาพยนตร์ เพลง ซีรีส์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงภาษาจีนได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา ทิพย์ดวงตา (2561) ที่ใช้เพลงเป็นสื่อประกอบในการสอนภาษาฝรั่งเศสในการฝึกผู้เรียนให้แปลความหมายคำศัพท์ ประโยค และตอบคำถามจากเพลงที่ฟัง ผลวิจัยพบว่าวิธีการสอนโดยใช้เพลงที่มีกิจกรรมและแบบฝึกหัดที่หลากหลายส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ในการเขียนภาษาฝรั่งเศสที่มีโครงสร้างเป็นประโยคความเดียวและจดจำรูปประโยคความเดียวได้ดีขึ้น

ในด้านการใช้แบบเรียน/ตำราเรียนในการจัดการเรียนการสอนในแผนภาษาจีนสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - 6) ควรเลือกใช้แบบเรียน/ตำราเรียนที่มาจากแหล่งเดียวกัน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของเนื้อหาภาษาจีนและป้องกันไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนของเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนของแต่ละระดับชั้นและระหว่างระดับชั้น ดังที่ Allan (2013) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรว่า ควรคำนึงว่าเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละระดับชั้นมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน มีการลำดับเนื้อหาความรู้ที่เหมาะสมจากง่ายไปจนถึงยาก และการจัดเนื้อหาให้มีความต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นควรจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความแตกต่างของผู้เรียน โดยจัดให้มีการพัฒนาผู้เรียนตามวัยเป็นลำดับขั้นต่อเนื่องกัน (Piaget, 1952) และนอกจากนี้ครูผู้สอนควรหาแบบเรียนนอกเวลาเพื่อเสริม/เพิ่มความรู้ภาษาจีนให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 6 ที่ต้องใช้เนื้อหาภาษาจีนและความรู้รอบตัวเกี่ยวกับภาษาจีนเพื่อสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

3. ด้านการวัดและประเมินผล

ในด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ครูผู้สอนควรวัดประเมินผลผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นในชั้นเรียน ผ่านวิธี/เครื่องมือการวัดที่หลากหลาย ทั้งรายบุคคลและกลุ่มและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง (Wolf, 1996 อ้างถึงใน Allan, 2013) อีกทั้งครูผู้สอนจะต้องนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินมาพิจารณาประกอบในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน สอดคล้องกับทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ที่การ์ดเนอร์ได้เสนอแนวคิดที่ว่า สติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้านแตกต่างกันไปแต่มีความสำคัญเท่าเทียมกันในบุคคลหนึ่งอาจมีสติปัญญาหรือความถนัดได้หลายอย่างผสมผสานเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน (Gardner, 2006) รวมถึงแนวคิดของวิกิตสกีที่เสนอว่า ครูควรประเมินผู้เรียนแบบพลวัต (Dynamic Assessment) คือการประเมินที่ผู้สอนจะต้องจดบันทึกพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการและความแตกต่างของความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อนำไปปรับปรุงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะเกิดขึ้นในครั้งต่อไป (Vygotsky, 1987) และยังสอดคล้องกับแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ที่กำหนดบทบาทของผู้สอนในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรรายวิชาใน 3 ประการ คือ 1) ครูจะต้องวัดและประเมินผลระหว่างเรียนควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดพร้อมกับปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่มีข้อบกพร่อง 2) ครูจะต้องนำผลการประเมินไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และ 3) ครูจะต้องนำผลที่ได้มาตีค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดในตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงให้แก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับครูภาษาจีน

1. ครูผู้สอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกท่านควรร่วมมือกันกับฝ่ายวิชาการในการคัดกรองผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะเลือกเข้าเรียนต่อในแผนภาษาจีน ในด้านเจตคติของผู้เรียน ความชอบ/ความสนใจ รวมถึงความถนัดของผู้เรียนที่มีต่อวิชาภาษาจีน เพื่อเป็นการคัดกรองผู้เรียนที่มีเป้าหมายในการเรียนแผนภาษาจีนเพื่อต่อยอดสู่ระดับอุดมศึกษาส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

2. ครูผู้สอนภาษาจีนควรศึกษาความรู้ภาษาจีนที่จำเป็นสำหรับการสอบการสอบวัดความถนัดเฉพาะทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) ครูผู้สอนควรเริ่มเพิ่มเติมความรู้ภาษาจีนที่จำเป็นในการสอบนี้ให้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับชั้น ม. 4 สะสมความรู้ไปจนถึงระดับม. 6 ที่จะต้องใช้ในการสอบ เช่น การศึกษาจากข้อสอบย้อนหลัง 1 – 5 ปี และนำมาเรียบเรียงในหัวข้อต่าง ๆ เช่น นิทาน/วรรณกรรม วัฒนธรรม คำศัพท์ยาก กลอน คำคู่ เป็นต้น

3. ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาจีนเพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความสามารถด้านภาษาจีนไม่ว่าจะเป็นทักษะทางภาษา ศิลปะ/หัตถกรรมหรืองานประดิษฐ์จีนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนซึมซับวัฒนธรรมเจ้าของภาษาและมีความเข้าใจลึกซึ้งมากขึ้นเกี่ยวกับภาษาจีน อาทิ การจัดกิจกรรมวันตรุษจีน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- จารุกร จรตล ภารดี อนันต์นาวิ และเจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม. (2558). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสา นักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จักขณา อธิรัตน์ปัญญา (2561). “เส้นทางการพัฒนาครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นครูดี.” Veridian E-Journal, Silpakorn University ปีที่ 11, ฉบับที่ 1 (เดือนมกราคม – เมษายน 2561): 1410.
- ชลธิชา ทิพย์ดวงตา (2561). “ผลการใช้เพลงภาษาฝรั่งเศสเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนประโยคความเดียวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพจังหวัดเชียงใหม่.” Veridian E-Journal, Silpakorn University ปีที่ 11, ฉบับที่ 1 (เดือนมกราคม – เมษายน 2561): 285.
- นรินทร์ชัย สะภูริวัฒน์. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติโดยใช้เทคนิคการจำอักษรจีนแบบเชื่อมโยงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านของนักศึกษาปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุวดี ธีรธราดล. (2553). การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาจีนตามทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการพูดภาษาจีนของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งนภา โรจนไพฑูรย์. (2558). กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนพานทอง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและการเป็นผู้นำทางการศึกษา, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์จีนศึกษา. (2551). ความร่วมมือไทย-จีน ด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2554). ความร่วมมือระหว่างไทย-จีน. Retrieved 29 เมษายน 2560, from สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ <http://www.bic.moe.go.th/newth/>
- ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข. (2559). รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุวรรณ เสี่ยงหิรัญถาวร และคนอื่นๆ. (2556). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ภาษาต่างประเทศ

- Allan C.O. et al. (2013). Curriculum Foundations, Principle, and Issues (6th ed.). United State of America: Pearson Education, Inc.
- Bruner J.S. (1973). The relevance of education. New York: Norton.
- Feng Juan. (2010). Dui han gaozhong Hanyuke jiaoxue fangfa. Yan'an daxue wenxueyuan, Shanxi, Yanan.
- Gardner H. (2006). Multiple intelligences: New horizons (Completely rev. and updated.). New York: BasicBooks.
- Han kao guoji. (2561). 《国际汉语教师证书》. Retrieved 19 กุมภาพันธ์ 2561, from Han kao guoji www.chineseteacher.org.cn
- Janet Z.X. (2010). Teaching and Learning Chinese as a Foreign Language. Hongkong: Hongkong University Press.
- Jiang J.W. (2008). Magic moment: A Second Language Teacher's Zone of Professional Development. (A thesis submitted in fulfilment of the requirements for the degree of Master of Education (Honours)), College of Arts, University of Western Sydney.
- Jin Jie Ming. (2010). Duiwai Hanyu jiaoxue changyong kechang jiaoxuefa. 《Zhongwen daxi yuandi》.
- Jing Jing Weng. (2008). Magic moment: A second language teacher's zone of professional development. (Thesis submitted in fulfilment of the requirements for the degree of master of education (honour)), College of art, University of Western sydney.
- Ma Xiao Ling. (2013). Jiangou Xinjiang gao zhi yuan xiao yuke Hanyu jiaoxue pingjia tixi de shizheng yanjiu. Xingjiang shifan daxue Xinjiang.
- Piaget J. (1952). The origins of intelligence in children (Vol. 8, No. 5, pp. 18-1952). New York: International Universities Press.
- Teresa T., & Kathryn B. (2014). The teaching of Chinese in the UK. UK: Alcantara Communications.
- Thorndike, E. L. (1898). Animal intelligence: An experimental study of the associative processes in animals. Psychological Monographs: General and Applied, 2(4), i-109.
- Vygotsky L.S. (1987). Speech and Thinking. In L.S. Vygotsky, Collected Works (Vol.1, pp.39 285) (R. Rieber & A. Carton, Eds.; N. Minick, Trans.). New York: Plenum
- Zhang Jie Ling. (2016). Ren nu xing jiaoxuefa yu xinxi gaozhong hanyu jiaoxue. Xiamen daxue haiwai jiaoyu xueyuan, Fujian, Xiemen.